

Centraal Justitieel Incassobureau
Ministerie van Justitie en Veiligheid

> Retouradres Postbus 1794 8901 CB Leeuwarden

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
[Redacted]
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Directie

Ons kenmerk
25U0022304

Uw kenmerk
6148140

Datum 27 februari 2025

Betreft Reactie op conceptwetsvoorstel verlenging Innovatiewet Strafvordering.

Geachte [Redacted],

Bij brief van 31 januari jl. heeft u het CJIB gevraagd een reactie te geven op het conceptwetsvoorstel verlenging Innovatiewet Strafvordering.

Hierbij heeft u gevraagd in het bijzonder aandacht te besteden aan de consequenties van het conceptwetsvoorstel voor het CJIB. In deze brief leest u onze reactie.

Het CJIB heeft wederom met belangstelling kennis genomen van deze volgende stap in het wetgevingsproces. In deze reactie zal het CJIB zich beperken tot de verlenging van de vijfde afdeling uit de Innovatiewet, het onderdeel mediation na aanvang van het onderzoek ter terechtzitting, nu vooralsnog niet is gebleken dat de overige onderdelen het CJIB (in potentie kunnen) raken. Ook zal kort worden ingegaan op de uitvoeringsconsequenties van dit conceptwetsvoorstel voor het CJIB.

Mediation naar aanleiding van het onderzoek ter terechtzitting.

Met de invoering van de innovatiewet zijn de artikelen 571 tot en met 574 in het wetboek van strafvordering opgenomen. Deze artikelen maken duidelijk dat de rechtbank ook na aanvang van het onderzoek ter zitting kan onderzoeken of een zaak in aanmerking komt voor mediation. In het geval van geslaagde mediation kan een zogeheten eindezaaksverklaring worden uitgesproken. Aan deze eindezaaksverklaring kunnen voorwaarden worden verbonden.

Deze mogelijkheid is inmiddels in de vorm van een pilot in de praktijk beproefd.

Bevindingen pilot

Zoals ook in de memorie van toelichting (verder: MVT) bij onderhavig conceptwetsvoorstel is opgenomen, zijn gedurende de looptijd van de pilot mediation meerdere knelpunten in de uitvoering van de regeling naar voren gekomen. Deze knelpunten hebben met name betrekking op de mogelijkheid om bijzondere voorwaarden te kunnen verbinden aan een eindezaaksverklaring. Zo is er momenteel geen wettelijke grondslag voor het houden van toezicht op de op te leggen bijzondere voorwaarden en is onduidelijk wat de gevolgen zijn voor de rechtspositie van de verdachte en de justitiële documentatie. Tevens kan de eindezaaksverklaring nog niet worden verwerkt in systemen.

In ketenverband vindt hierover overleg plaats om te zien hoe deze knelpunten kunnen worden weggenomen. Omdat nadere uitwerking tijd kost, is er blijkens de

MvT voor gekozen om de mogelijkheid bijzondere voorwaarden aan de eindezaaksverklaring te verbinden vooralsnog los te laten, om zodoende bestaande uitvoeringsproblemen te minimaliseren. Intussen kan dan bij de voorbereiding van de Tweede aanvullingswet worden gezocht naar een oplossing voor de geconstateerde knelpunten. In deze Tweede aanvullingswet zal uiteindelijk de definitieve regeling voor mediation na aanvang van de berechting worden vormgegeven.

Gelet op het bovenstaande is het CJIB van mening dat het schrappen van de mogelijkheid om bijzondere voorwaarden te verbinden aan de eindezaaksverklaring in dit verlengingsvoorstel verstandig is. Het fenomeen van de eindezaaksverklaring onder voorwaarden is vrij gecompliceerd. Het achterwege laten van de mogelijkheid om bijzondere voorwaarden op te leggen, creëert ruimte om in ketenverband hier verder over na te denken.

Eindezaaksverklaring

Zoals hierboven aangegeven ziet het CJIB, in ieder geval voor de verlenging van de innovatiewet, een verbetering in de wijziging van artikel 573 Sv door het laten vervallen van de mogelijkheid bijzondere voorwaarden aan een eindezaaksverklaring te verbinden. De eindezaaksverklaring als zodanig blijft daarmee gehandhaafd. Het CJIB zou graag een nadere uitwerking zien van de juridische kwalificatie van de eindezaaksverklaring aangezien dit een nog onbekend begrip betreft in het wetboek van strafvordering. Dit is immers relevant voor de rol van de minister ten aanzien van de tenuitvoerlegging. Ook in het geval in de eindezaaksverklaring geen beslissingen zijn opgenomen met een tenuitvoerleggingscomponent, is het mogelijk van belang dat het CJIB als operationeel ketenregisseur kennis neemt van dergelijke beslissingen. Het CJIB dient immers voor een compleet (persoons)beeld te zorgen in de tenuitvoerlegging. Dit is vergelijkbaar met de huidige situatie waarin sprake kan zijn van een strafrechtelijke beslissing zonder tenuitvoerleggingscomponent.

Bijzondere voorwaarden

Uit de MvT blijkt dat het de bedoeling is om in de toekomst wel weer mogelijk te maken dat er voorwaarden kunnen worden verbonden aan een eindezaaksverklaring. Het CJIB ondersteunt dit streven maar meent dat in de gesprekken die in ketenverband worden gevoerd ook ruimte moet zijn voor het bespreken van alternatieven. Er zijn immers ook minder complexe alternatieven mogelijk, zoals bijvoorbeeld voorgesteld in het oorspronkelijk wetsvoorstel van de innovatiewet¹.

Het CJIB merkt nog op dat, indien blijkt dat het mogelijk is om alle knelpunten in de uitvoering op te lossen, daarbij ook in aanmerking zou moeten worden genomen of de inspanningen die daarvoor nodig zijn, opwegen tegen de toegevoegde waarde van deze uitbreiding van de wettelijke gereedschapskist. Dit zou mede bepalend moeten zijn voor de te kiezen richting.

Indien de mogelijkheid om bijzondere voorwaarden op te leggen inderdaad terugkeert in de Tweede aanvullingswet, vraagt het CJIB alvast aandacht voor de bevoegdheid ten aanzien van de tenuitvoerlegging. Het ligt voor de hand dat deze bij de minister, en daarmee het CJIB, komt te liggen. Artikel 1.10.1 Sv zal hierop

¹ In het oorspronkelijke wetsvoorstel is opgenomen dat geslaagde mediation leidt tot niet-ontvankelijkheid. Na een amendement is dit gewijzigd in een eindezaaksverklaring, eventueel met bijzondere voorwaarden.

moeten worden aangepast. Indien dit niet gebeurt, is het OM op basis van artikel 1.10.7 Sv immers automatisch verantwoordelijk voor de tenuitvoerlegging.

Uitvoeringsconsequenties

Op dit moment lijken de uitvoeringsconsequenties van dit conceptwetsvoorstel beperkt. Afgezien van het onderdeel mediation in de berechttingsfase, ziet het CJIB geen rol in de uitvoering van dit verlengingsvoorstel en derhalve geen uitvoeringsconsequenties voor de overige onderdelen.

Ten aanzien van het onderdeel mediation in de berechttingsfase is er, zoals aangegeven, nog veel onduidelijkheid voor het CJIB omtrent de kwalificatie van de eindezaaksverklaring en de betekenis hiervan voor de rol van operationeel ketenregisseur. Het CJIB verwacht meer zicht te krijgen op eventuele uitvoeringsconsequenties naar aanleiding van de gesprekken met de ketenpartners.

Vanuit de rol van operationeel ketenregisseur zou het CJIB mogelijk ook een taak hebben bij de tenuitvoerlegging van opgelegde bijzondere voorwaarden afhankelijk van hoe dit geregeld zal worden in de toekomst. Door het achterwege laten van deze mogelijkheid in dit verlengingsvoorstel, zijn in dit verband voorlopig geen uitvoeringsconsequenties voorzien. Het CJIB gaat er daarbij vanuit dat de afspraken voor herstel die in het kader van de mediation worden gemaakt, geen tenuitvoerleggingscomponent bevatten.

Tot slot

Indien gewenst is het CJIB uiteraard bereid tot een nadere toelichting. Het CJIB blijft graag betrokken bij het vervolg van dit omvangrijke wetgevingsproces en kijkt uit naar de verdere samenwerking.

Met vriendelijke groet

Algemeen directeur

PostNL
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

Gezien scankamer
10011

04 MAART 2025

FM Haaglanden

04 MAART 2025

Ontvangen

20800 - #X830XDX#00#0000#

Centraal Justitieel Incassobureau
Ministerie van Justitie en Veiligheid